

Η ΓΥΝΗ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

ΥΠὸ ΑΔΟΛΦ. ΧΑΓΓΙΜΜΟΡΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ἡ θέσις αὐτῆς ὑπὸ τοῖς Ῥωμαίοις.

Ἡ θέσις τῆς γυναίκος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ῥώμῃ ἦτο φαινομενικῶς μόνον καλλιτέρα τῆς ἐν Ἑλλάδι. Ἐπίσης παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ὁ ἀνὴρ ἦτο ἀπόλυτος κύριος τῆς γυναίκος, ἂν καὶ εἰς αὐτὴν, κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ γάμου παρεδίδοντο αἱ κλεῖδες ὡς σύμβολον τῆς δυνάμεως τῆς οἰκοκυράς.

Ἐξ ἄλλου ὁ ἀνὴρ περιέβαλλε τὸν δάκτυλὸν τῆς μεῖναι δακτύλιον ὡς σύμβολον τοῦ δεσμοῦ τοῦ τὴν συνέδεε πρὸς αὐτόν.

Συνήθως ἐν παιδικῇ ἡλικίᾳ μνηστευομένη εἰς ἡλικίαν 12—18 ἐτῶν νυμφευομένη ἕναν ἄνδρα τῆς ἐκλογῆς τοῦ πατρὸς τῆς ἢ γυνῆς ἐκ τῆς κηδεμονίας τοῦ πατρὸς τῆς τίθεται ὑπ' ἐκείνην τοῦ συζύγου τῆς. Μόνον ἐν τούτῳ ὑπάρχει μία οὐσιώδης διαφορὰ μεταξὺ τῆς κοινωνικῆς θέσεως τῆς Ῥωμαίας καὶ τῆς Ἑλληνίδος γυναίκος, ὅτι δηλ. ἡ Ῥωμαία δὲν ἐκλίνετο διὰ παντὸς εἰς ἕν ἀπομεμονωμένον χαρῆμι, ἀλλὰ ἐλάμβανε μέρος εἰς τὰ γεύματα καὶ τὰς διασκεδάσεις τοῦ ἀνδρός, ἐδέχετο ἐπισκέψεις καὶ ἠδύνατο νὰ ἐξέρχηται τῆς οἰκίας κατὰ βούλησιν. Ἡδύνατο νὰ παρίσταται εἰς τὸ δικαστήριον ὡς ἐνάγουσα καὶ ὡς μάρτυς.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ὅμως ὁ πατὴρ τῆς οἰκίας, ὁ pater familias ἦτο ἐσωτερικῶς ὁ κύριος τοῦ σπιτιοῦ ἐν τῇ κυριολεκτικῇ σημασίᾳ τῆς λέξεως καθὼς ἀπέναντι τοῦ ἔξω κόσμου εἶχε τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ν' ἀντιπροσωπεύῃ τοὺς οἰκέλους του.

Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, εἶπεν ἄλλοτε ὁ ἱστορικὸς τοῦ Δικαίου Λάμπαντ, ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τῆς οἰκίας, καθὼς ἀνήκουσιν καὶ

εἰς αὐτὸν οἱ δοῦλοι, τὰ ζῶα καὶ τὰ λοιπὰ πράγματα. Κατὰ τοὺς παλαιότερους μάλιστα χρόνους ὁ ἀνὴρ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ φονεύῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ διὰ μέθην, ἀκόμη δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἕτατος Δομίτιος κατεδίκασε μίαν γυναῖκα εἰς ἀπόλειαν τῆς περιουσίας τῆς διότι εἶχε πίνει περισσώτερον οἶνον ἀπ' ὅσον ὁ ἰατρὸς τῆς εἶχε διατάξει.

Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐκράτει ἀπ' ἀρχῆς τὸ λεγόμενον Πατρικὸν Δίκαιον.

Τοῦτο καταφαίνεται καὶ ἐν τῇ θέσει τῆς γυναίκος κατὰ τοὺς προγενεστέρους Ῥωμαίους χρόνους. Πλὴν σὺν τῷ χρόνῳ ἐβελτιώθη ἡ θέσις αὐτῆς. Ἐφ' ὅλων τῶν πεδίων γίνονται πρὸς αὐτὴν σπουδαῖα παραχωρήσεις.

Ἐχει τὸ δικαίωμα π. χ. νὰ κατέχῃ ἴδιαν περιουσίαν καὶ νὰ τὴν διοικῇ μόνη τῆς, ἀσκεῖ μάλιστα ἐπίδρασιν καὶ ἐπὶ τῆς νομοθεσίας ὅταν πρόκειται περὶ ὑποθέσεων τῆς γυναίκος.

Καὶ οὕτω ὁ Κάτων ὁ πρεσβύτερος (τῷ 195 π. χ.) ἀναγκάζεται νὰ δηλώσῃ τὰ κερδιώματα ἐκεῖνα:

«Ὅλοι οἱ ἄνδρες δεσπόζουσι τῶν γυναικῶν των, ἡμεῖς οἱ Ῥωμαῖοι δεσπόζομεν ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἡμῶν ὅμως αἱ γυναῖκες μας.

Ἐάν ὁ καθεὶς μας διετῆρῃ τὸ δίκαιον καὶ τὴν ὑπεροχὴν του ἕναντι τῆς γυναίκος του, τότε θὰ εἴχομεν ὀλιγωτέρας δυσκολίας μετὰ τὸ σύνολον τῶν γυναικῶν.

Ἦδη ἡ ἐν τῇ οἰκίᾳ μας δαμιασθεῖσα ἑλευθερία μας θὰ θραυσθῇ καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν ἀπὸ τὴν ἀκράτητον γυναικείαν ὀρμὴν καὶ θὰ καταπατηθῇ ἀφοῦ ἡμεῖς μὴ δυνάμενοι νὰ ἀντισταθῶμεν εἰς τὰς ἰδίας του ὁ καθεὶς φοβούμεθα τὸ σύνολον των.

Ἀφήσατε εἰς τὸ ἀδάμαστο ὄν τὰ ἡγία τῆς δεσποτικῆς του φύσεως καὶ ἐλπίατε ὅτι θὰ

θέση μόνον του θρια εἰς τὴν αὐθαιρεσίαν του ! Διὰ τὴν εἴσοδον τὴν ἀλήθειαν ἢ γυνὴ ἐπιθυμεί ἀπόλυτον ἐλευθερίαν εἰς ὅλα τὰ πράγματα, ὅταν δὲ γίνῃ ἴση πρὸς τὸν ἄνδρα τότε θὰ μᾶς παραμερίσῃ ὅλους μας.»

Μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πολιτικῆς δυνάμεως καὶ τοῦ πλούτου ἢ ὑπὸ τοῦ Cato ὡς ἄνω προρηθεῖσα χ ε ι ρ α φ έ τ η σ ι ε (смансирайо κυρίως ἀπόλυτος ἀπὸ τῆς χειρὸς δηλ. ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ συζύγου) τῆς ῥωμαίας γυναικὸς ἔκαμε ἐκπληκτικὰ ταχεῖα καὶ μεγάλας προόδους.

Ὅλαι αἱ ἐμφανίσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑταιρισμοῦ συναντῶνται τώρα καὶ ἐν Ρώμῃ· πλὴν ὅμως χονδροειδέστεραι. Ὅταν μάλιστα βραδύτερον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Ῥωμαίων αυτοκρατόρων αἱ γυναῖκες τῶν ἀνωτάτων λειτουργῶν τοῦ κράτους ἐνεγράφοντο εἰς τοὺς καταλόγους τῶν δημοσίων γυναικῶν διὰ τὴν δύναμιν νὰ παραδίδωνται εἰς τὰς ἡδονὰς ἀτιμωρηταί, ὅτε νυμφομανεῖς αυτοκράτειραι καθὼς ἢ «ἀνίκητος» Μεσσαλίνα παρεδίδοτο εἰς τὰς χυδαιότερας ἡδονὰς θὰ κατανοήσῃ, ὅτι ἐν Ῥώμῃ εἶχεν ἐξαντληθῆ τελείως κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὀλόκληρον τὸ περιεχόμενον τῆς ἐννοίας τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικὸς. Διότι τί περισσότερο τῶν ὡς ἄνω θὰ ἡδύνατο νὰ σημάνη ἢ λέξις αὕτη; Ἡ αὕτη δὲ γυναικεία ἐλευθερία ἤσκησε σημαντικὸν ῥόλον καὶ εἰς τὴν ὑψηλὴν πολιτικὴν.

Ἡ Φούλβια μηχανοραφεῖ τὸν Περούζινικὸν πόλεμον διὰ τὴν ἀποσπάσῃ τὸν συζυγὸν τῆς Ἀντωνίου ἀπὸ τὰ δίκτυα τῆς Κλεοπάτρας καὶ

τὸν ἐπαναφέρει εἰς τὴν Ρώμην.

Ἡ αὕτη Μεσσαλίνα ἦτις κατὰ τὴν νύκτα εἰς τὸ προάστειον Σούμπουρα περιφέρεται ὡς ἢ «κοινὴ γυνὴ Λυκίσκα» δέχεται τὴν ἡμέραν ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοὺς ξένους ἀπεσταλμένους καὶ Προεδρεῖ τοῦ συμβουλίου τοῦ οὐτέματος μεταχειριζομένη ὡς κούκλαν τὸν ἀδυνάτου χαρακτῆρος συζυγὸν τῆς Κλαύδιον.

Ἡ Ἀγριππίνα κατορθώνει νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἐπιρροὴν τῆς τὴν ὀλεθρίαν ἐπὶ δύο δεσποτῶν αυτοκρατόρων ἐπὶ συζύγου καὶ υἱοῦ καὶ διευθύνει διδαχθεῖσα ἀπὸ τὴν τύχην τῆς προκατόχου τῆς καὶ ἐν τῷ γάμῳ καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐκ τῶν παρασκηνίων τὰς τύχας τῆς Ῥώμης καὶ δι' αὐτῆς τοῦ κόσμου ὅλου.

Ἡ σκυθρωπὴ αὕτη εἰκὼν μόλις γίνεται φωτεινότερα διὰ τοῦ γεγονότος ὅτι πολλοὶ τῶν γυναικῶν τούτων κατεῖχον βαθμὸν μορφώσεως οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, ὅτι τὰ σαλόνιά των εἶχον καταστῆ ἀπὸ τοῦ 200 π. χ. τὸ κέντρον τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Λαοῦ

Μὲ τὴν τοιαύτην χειραφετήσιν τῆς ῥωμαίας γυναικὸς, τῆς αἰσθανομένης, οὐ προωρῖζετο διὰ τὰ ὑψηλότερα συνδέεται ἢ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς αυτοκρατορικῆς ἐποχῆς τρομακτικῶς αὐξήθησα ἀτεκνία, ἦτις πάλιν δι' οὐδενὸς ὀσονδήποτε ἀστηροῦ νόμου μὴ δυνηθεῖσα νὰ περιορισθῆκατέστη τὸ οὐσιώδες αἰτίων διὰ τὴν κατάπτωσιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Ἔθνους.

—Εἰς τὸ προσεχὲς περὶ τῆς Κοινωνικῆς θέσεως τῆς Γυναικὸς, παρὰ τῆς ἀρχαίους Γερμανοῖς.

